

91 . Ernei | Județ: Mureș | Punct: Köles-kert (Situl 7) | Anul: 2015

Anul: 2015

Cod RAN: 116661.02

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor

Tipuri sit: locuire, descoperire izolată

Categoriile sit: Neatribuit, Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Sándor Berecki, Rezi Botond, Alpár Dobos, Márton Ferenczi, Norbert Kapcsos, Zsolt Körösfői, Nándor Laczkó, Keve László, Rita Németh, Zoltán Soós, Sándor József Sztáncsu, József Puskás, Alpár Imre Lokodi, Mihály Huba Hőgyes, Szász Bálint

Instituții: Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș, Instiuție Nedefinită, Instiuție Nedefinită, Instiuție Nedefinită, Instiuție Nedefinită, Instiuție Nedefinită, Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș, Muzeul Național Secuiesc Sfântu Gheorghe, Instiuție Nedefinită, Instiuție Nedefinită, Instiuție Nedefinită, Instiuție Nedefinită

Raport

Perioada de cercetare: mai–iulie 2015

CNADNR prin Copisa Constructora Pirenaica SA Barcelona, Sucursala București a solicitat Muzeului Județean Mureș efectuarea cercetării arheologice preventive a sitului arheologic nr. 7, identificat prin diagnostic arheologic la km. 10+550 – 11+100 a Variantei de ocolire a municipiului Târgu Mureș. Situl arheologic se află în punctul Köles-kert, pe malul stâng al Mureșului, pe prima terasă a acestuia, respectiv pe malul drept al pârâului Trebici, un afluent al Mureșului, fiind situat în sudul hotarului comunei Ernei și la o distanță de 6 km de centrul orașul Târgu Mureș.

Ca urmare a săpăturilor preventive pe situl nr. 7 au fost descoperite urmele mai multor locuiri, databile în diverse perioade cronologice. Cea mai timpurie locuire aparține culturii neolitice Criș. Acestea constau mai ales din aglomerări de ceramică, și câteva complexe ușor adâncite în pământ. Aceste urme au fost descoperite în partea sudică a platoului, pe panta lină dinspre malul drept al pârâului Trebici.

Următoarea perioadă cronologică este reprezentată de epoca bronzului, cu un complex din Bronzul Mijlociu (cultura Wietenberg) și nouă morminte ale culturii Noua. Majoritatea mormintelor sunt orientate în direcția nord-vest–sud-est, cu schelete așezate în poziție chircită. Un singur mormânt are o orientare nord-est–sud-vest. Doar câteva dintre morminte au inventar arheologic, care constă din ceramică specifică culturii Noua, întregă sau fragmentară, dar întregibilă. Acestea au fost așezate lângă capul și piciorul defunctului. Oasele au o stare de conservare extrem de precară, aciditatea solului deteriorându-le semnificativ. Mormintele au apărut atât pe panta lină a terasei cât și pe platoul superior al sitului.

Locuirea culturii Gáva din prima epocă a fierului însumează 31 de complexe arheologice. Numeroase fragmente ceramice au ieșit la suprafață și din stratul de arătură. În afară de complexe adâncite databile în această perioadă, care se prezintă în dimensiuni variabile, s-a putut contura și o aglomerare extinsă de ceramică, care ține probabil de o gospodărie. Construcții sau elemente de construcții s-au surprins doar într-o proporție nesemnificativă, cauză din care caracterul platformei/aglomerării ceramice este greu de stabilit. Pe baza fragmentelor ceramice, a vaselor întregibile, a roții miniaturale de car, a idolilor zoomorfe și fusiforme, al vasului miniatural în formă de barcă, care se concentrează în acest areal al sitului, lipsind din alte zone ale așezării cercetate, urmele unei locuințe sau construcții cu alt caracter este destul de evidentă. Urmele culturii Gáva s-au conturat doar pe platoul central al sitului, lipsind de pe panta lină dinspre malul drept al pârâului Trebici.

Urme răzlețe arheologice pot fi atribuite și celei de a doua epoci a fierului (un complex) și perioadei romane (6 complexe). S-au descoperit însă doar câteva fragmente ceramice specifice acestor perioade, acestea apărând în afară de complexe și în strat. Au fost localizate pe panta lină a terasei, spre malul drept al pârâului Trebici, și pe partea sudică a platoului central.

O parte consistentă a cercetării este reprezentată de cele 72 de morminte din perioada migrațiilor, datate pe baza inventarului funerar în secolele 5–6. Necropola prezintă 3 grupuri separate, un grup de 65 morminte se distinge în partea vestică, 5 morminte apar grupate în zona sud-estică, și alte 2 morminte în partea estică. Mormintele în mare parte au fost orientate est-vest, aproape în totalitate au fost jefuite în cursul timpului, cu excepția unui singur mormânt. Gropile de morminte sunt dreptunghiulare, patrulatere, ovale, au colțurile rotunjite, dimensiunile lor diferă, având o lungime între 0,80 m și 2,86 m, și lățime între 0,30 m și 1,15 m, adâncimea lor variind între 0,22 m și 0,90 m. Umplutura gropilor de morminte avea compoziția lutoasă, de culoare galbenă, maro cu pigmenți negri. În unele morminte s-au observat urmele treptelor realizate prin cruțarea pământului în marginea gropii sepulcrale. În mai multe morminte s-au păstrat resturile sicriilor din lemn, fără a fi identificate elemente metalice. Gropile de jefuire au forma ovală, solul fiind de culoarea neagră, cu lungimea de 0,90–2,50 m, și lățimea între 0,25 și 0,70 m.

În ciuda faptului că doar un singur mormânt (Cx.124) nu a fost jefuit, inventarul mormintelor este variat și bogat. Pe lângă vase ceramice au fost descoperite peste 2000 de mărgelile de sticlă, mărgelile de chihlimbar, mai multe cataramă de argint, două fibule digitate cu 3 butoni, din argint aurit, o fibulă de tip țicadă aurită, cataramă de fier, cuțite de fier, vârf de săgeată, cuie de fier, pahar de sticlă, patru pieptene de os, fragmente de fibule de bronz, fragmente de inel de argint, plăci de bronz, plăcuțe de argint, brățări cu capete îngroșate cu argint, un cercel poliedric, vârf de lance, fusaiole, bucăți de sticlă, bucăți de fier. Determinarea antropologică a oaselor umane este în curs.

Informații suplimentare online

[Raportul 5602 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
